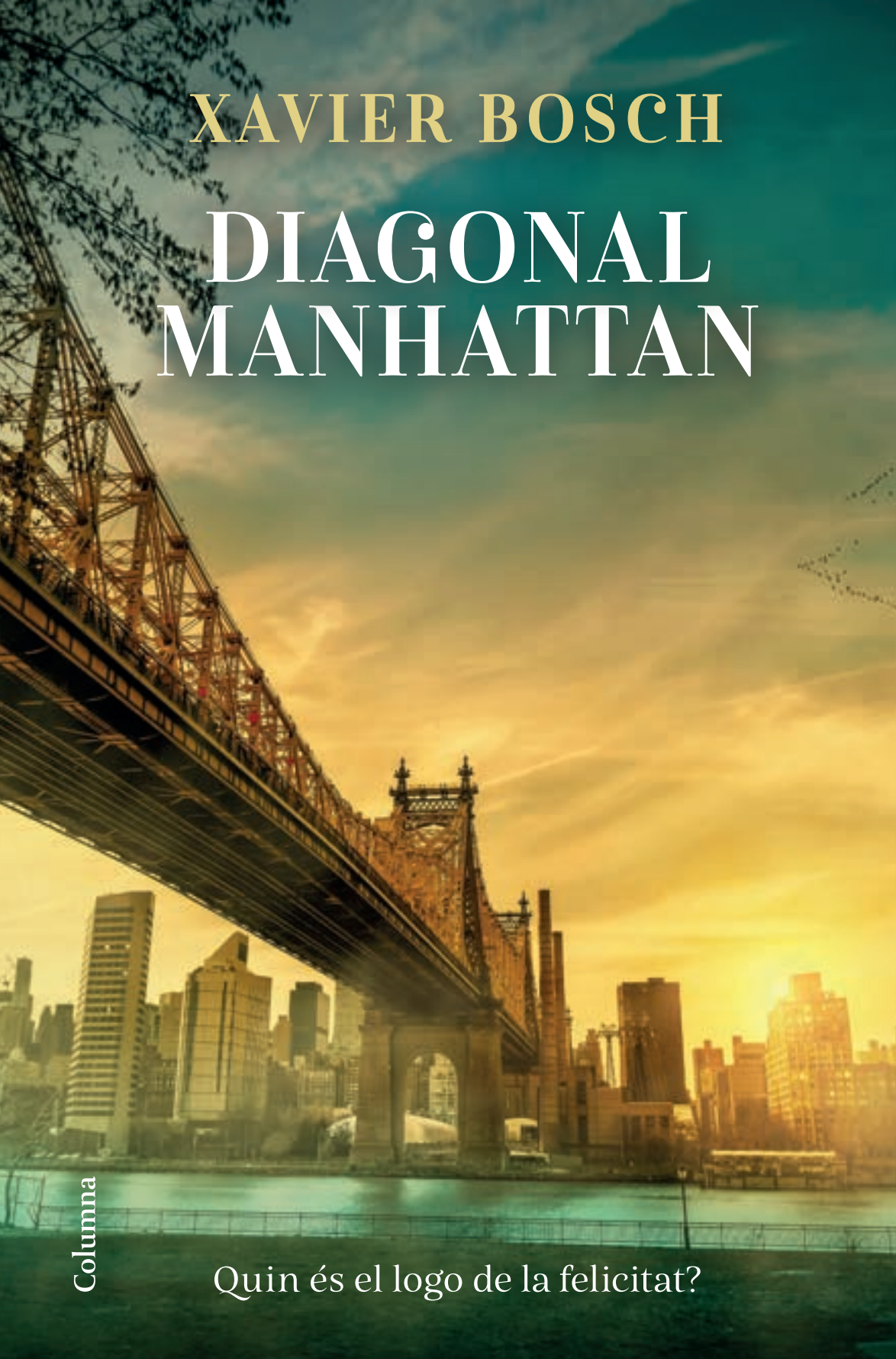

XAVIER BOSCH

DIAGONAL MANHATTAN

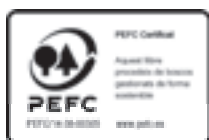
Columna

Quin és el logo de la felicitat?

XAVIER BOSCH
DIAGONAL
MANHATTAN

COL·LECCIÓ CLÀSSICA
PRIMERA EDICIÓ: MARÇ DEL 2025
© XAVIER BOSCH, 2025,
EN COL·LABORACIÓ AMB AGENCIA LITERARIA ANTONIA KERRIGAN
© COLUMNNA EDICIONS, LLIBRES I COMUNICACIÓ, S.A.U.
AV. DIAGONAL, 662-664 - 08034 BARCELONA
ISBN: 978-84-664-3340-2
DIPÒSIT LEGAL: B. 2.256-2025
FOTOCOMPOSICIÓ: GRUP62
IMPRÈS A CATALUNYA - PRINTED IN CATALONIA

www.columnnaedicions.cat

La lectura obre horitzons, iguala oportunitats i construeix una societat millor. La propietat intel·lectual és clau en la creació de continguts culturals perquè sosté l'ecosistema de qui escriu i de les nostres llibreries. En comprar aquest llibre contribuïu a mantenir aquest ecosistema viu i en creixement. A Grup62 agraïm que ens ajudeu a donar suport així a l'autonomia creativa d'autores i autors perquè puguin continuar desenvolupant la seva funció.

Adreceu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra.
Podeu contactar amb CEDRO a través del web www.conlicencia.com
o per telèfon al 91 702 19 70 / 93 272 04 47.

Queden expressament prohibits l'ús o la reproducció d'aquest llibre o de qualsevol de les seves parts amb el propòsit d'entrenar o alimentar sistemes o tecnologies d'intel·ligència artificial.

I

Ho pot fer qualsevol

Si només tingués un dòlar, l'invertiria
en publicitat.

HENRY FORD

Al Brauli Leveroni li agradava fer regals. Era més de donar que de rebre. Res que li hagués sobrevingut amb els anys. Sempre havia estat així. Li feia més il·lusió rumiar el què, per a qui, tenir la idea, anar-ho a comprar i, després, veure quin efecte feia tota la posada en escena, que no haver de ser el centre d'atenció. El nequitejava haver de desembolicar res davant de ningú. No era tímida, era pitjor. Sabia, des del moment de treure el llacet, que no li haurien encertat ni el color, ni la talla, ni els gustos. I patia per

no dissimular prou bé la seva decepció quan tingués l'andròmina entre els dits. Era una de les vergonyes —poques però esmolades— que havia covat de petit. En cinquanta-set anys, no havia fet cap teràpia per treure-se-la del damunt. Amb l'experiència, això sí, havia après a passar el tràngol com podia.

Sí que el feia sentir bé, en canvi, tenir la certesa que el seu obsequi seria el millor de cada festa. El Brauli era dels que s'entretenien a muntar grans paquets perquè, al capdavant de tot, dins d'una capsa i d'una altra capseta —efecte nina russa—, algú hi trobés unes arracades, un llibre o un detall simpàtic, ni que fos un clauer de fira acompanyat d'una nota enginyosa. Fos el que fos, embolcallava bé les coses. Truc de publicista.

—Li embolico el regal, senyor Leveroni?

—Gràcies, Beth.

Ell tenia la idea, però deixava que la Beth s'encarregués de tot.

—El bitllet l'hi poso a dins? —Pregunta retòrica. A tocar de la jubilació, la Beth sabia, exactament, la manera com els amos de l'agència volien les coses—. Li sembla bé aquest sobre?

Ni tan sols el va mirar. Confiava en ella.

—Bitllet obert, Beth, suposo?

—Només anada. Vol directe, sense escales.

—La tornada, oberta?

—Vam quedar així, sí senyor. Només anada... I que l'Edda torni quan vulgui.

—Quan vulgui no, no foti. Un any, mínim, se l'ha de passar allà.

—Un any? Pobreta.

—No hem remogut cel i terra i hem fet tot això perquè per Nadal la tornem a tenir aquí. No hi aniria, vostè, Beth?

—Demà mateix, jo. Sempre tinc el passaport a punt a la tauleta de nit. Fa vint anys, diria, que no obro el calaixet...

Es va il·luminar el telèfon.

—El deu tenir caducat, dona.

La Beth va despenjar amb l'esquerra, com gairebé sempre. El Brauli i el seu soci feien apostes secretes sobre amb quina mà alçaria l'auricular cada vegada que sonava el telèfon. Després de més de setze anys d'observar la seva secretària, sabien que necessitava tenir la dreta lliure per apuntar-ho tot. No es volia oblidar de res. Si aspirava a ser perfecta —i aquesta era la dèria professional de la Beth Corberó— no li podia passar res per alt.

—Digui'm? —No va trigar ni mig renec a passar-li l'auricular al Brauli i a advertir-lo en veu baixa: És el senyor Casas. S'enfila per les parets.

El telèfon de la Beth sempre feia bona olor. La dona es ruixava rere l'orella tres cops al dia amb un

esprai que guardava discretament al calaix de les carpetes dels proveïdors.

—A la sala de reunions? Ara? Què hi passa?

—El Brauli Leveroni no se'n sabia avenir—. D'acord, ja ho veuré... Volo.

L'agència del Brauli Leveroni i l'Òscar Casas era en uns baixos de la Diagonal, banda de muntanya, prop de la cantonada amb Tuset, a tocar d'una cafeteria plena de gent amb temps per perdre. Després de quatre anys d'arrencada del negoci en un piset de Roger de Flor, just a sobre d'una pista de gel que els dos socis no van visitar mai, van poder llogar un local que havia estat una distribuïdora de cinema que se n'havia anat a fer punyetes. Les primeres campanyes per a televisió i un gran contracte de milions de pessetes els van permetre la mudança i un bon rètol a la porta.

BLOC Agència de Publicitat.

Per a l'Òscar Casas ser a la Diagonal era important. Aspiracional, en va dir ell. Amb el canvi de nom, el carrer havia perdut la grisalla de qualsevol avinguda a major glòria d'un dictador. Adeu a la pàtina rànica. Amb el Generalísimo mort i enterrat, la ciutat havia agafat vida, musculatura i perfum de transició. El nomenclàtor, també. Amb el nou nom del carrer, ja no feia vergonya tenir targetes de visi-

ta. Per ell, nascut a les cases baixes del Poblenou, la Diagonal era energia i color. Era el passeig que relligava la ciutat, la fletxa que —origen i destí— marcava el camí de l'ascens social. Les vides van de sud a nord, o de nord a sud, això ja depèn de l'atzar i del recorregut de cadascú. La sageta de l'Òscar Casas havia seguit, a poc a poc, la direcció de l'èxit. Havia estat un nen de barri, un jove desdibuixat i un aprenent de no res, fins al matí de l'atracament. Aquell dia —quatre hores que n'hi van semblar dotze— li va canviar la sort, va redreçar el rumb i va decidir que, si no era per obligació o per una causa de força extrema, no tornaria a pujar en un ascensor. De la cama, se'n sentiria sempre més.

Quan BLOC es va instal·lar al nou local de la planta baixa de la Diagonal, el Brauli i l'Òscar no estaven per a més despeses, van invertir poc en decoració i van decidir mantenir l'emmoquetat de color borgonya que havien deixat els de la distribuïdora de cinema. A la paret, si hi passaves la mà, encara s'hi feia borriçol. Al terra, en canvi, el granat s'havia esblanqueït pel desgast del triscar i de les passes. Eren unes oficines fosques. El passadís, que anava del despatx dels socis fins a la sala de reunions, no tenia llum natural. Uns focus indirectes, comprats a Vinçon, il·luminaven la prestatgeria on reposaven

els dos Lleons de Sant Marc que els havien donat renom com a agència i prestigi com a creatius. Més enllà, per fer bonic, hi havia un projector de súper-8 que, en un altre temps, havia servit per passar pel·lícules mudes a casa dels Leveroni. Encara feia olor de nitrat de cel·lulosa i de motor calent. A sobre, l'Òscar Casas havia fet emmarcar una frase de Churchill que havien convertit en l'autèntic lema de la companyia: «Converteix les paraules en bales».

El Brauli Leveroni, amb l'americana de pota de gall, el cigar a la mà i la pressa per escatir què havia passat a la sala de reunions, no va veure Churchill, ni els Lleons de Canes, ni la màquina de fer cine de Buster Keaton. Quan va entrar-hi, es va trobar l'Òscar assegut en una cadira, amb les mànigues arremangades, atònit. Bocabadat, contemplava l'espectacle.

—Són bolquers, tot això?

—Els ha encolat a la paret. N'hi ha més de cent.

—No entenc res. —En va intentar arrencar un—. Enganxats i ben enganxats, i tant.

—Sembla una *performance* d'art modern.

El Brauli Leveroni va girar sobre si mateix. La sala, quadrada, havia aparegut estranyament entapissada, de dalt a baix.

—Però qui l'ha fotut, aquest cacau?

—A tu qui et sembla que pot...

—El Ponsetti —va saltar la Beth, que havia recorregut tot el passadís amb passes curtes rere el senyor Leveroni per no perdre's la sorpresa.

La sala de reunions —quatre parets, una clara-boia, una taula ovalada i deu cadires— havia quedat amagada rere bolquers i més bolquers de bebè encastats a la moqueta. El Ponsetti, o qui fos, n'havia enganxat per tot arreu. Només la pantalla, el projector de VHS i el tronc del Brasil s'havien salvat de l'empastifada.

—Collons, el Ponsetti. Però per què? —va preguntar el Leveroni, que se'n feia creus.

—Rebequeria de creatiu. Diu que som uns cagats. Ens ho diu tal qual.

—Que som uns cagats? Tu i jo?

L'Òscar va picar amb el dit sobre la taula perquè el Brauli veiés la nota escrita amb retolador lila. La va agafar per llegir-la. La lletra era del Ponsetti, sí. Tres frases. Pim-pam-pum. I el «sou uns cagats» subratllat amb ràbia, dues vegades.

—Diu que la seva idea era molt bona i que no l'hem defensat prou ni prou bé davant de l'anunciant. Està indignat, és veritat.

—Que ens ha faltat vehemència, diu.

—Ja sé llegir. —Va agafar la targeta i se la va guardar a la butxaca de l'americana.

—No fotis, tu. La campanya estava ben preparada.

—Hem donat tants arguments com hem pogut i sabut. Érem conscients que el *claim* anava al límit, coi. Però hi ha un moment que, si el client no ho veu, no ho veu...

—Entenc que estigui enfadat.

—A tots ens han tombat una idea, no fotem... Més d'una.

—I sap greu. Fa molta ràbia.

—Però hi ha una cosa que la sap el Ponsetti i que la sap tot déu: qui paga, mana.

—Però... —l'Òscar es va fregar la barba blanca—, i si ens hem rendit massa d'hora, i té raó? La idea era trencadora, Brauli, això ja ho sabíem.

La competència era forta. Ausonia tenia un benefici clar: «más absorbente que ninguno». Dodot venia bolquers amb doble elàstic, regalava un viatge a Disneylàndia i, a sobre, tenia una cançó que se sabia tothom: «Ni gota, ni gota». Eren imbatibles al sector. Quan l'amo de Pannolino, un torinès amb l'amant a Barcelona i la fàbrica a Capellades, havia entrat a l'agència de la Diagonal, havia fet un encàrrec precís. Per damunt de tot, volia una campanya que tingués notorietat, que els diferenciés dels líders del sector. A BLOC li van dir que havia anat a espetegar al lloc adequat. L'Òscar Casas i el Brauli Leveroni —socis al cinquanta per cent— van reunir tot el talent de l'agència. Van agafar el director creatiu, el director d'art i l'executiu de comptes

i es van posar a pensar. El Ponsetti, el Moka, el Linuesa i els seus equips s'hi van esllomar durant setmanes. Van estripar una pila de papers, van llençar esbossos i frases que no duïen enlloc fins que, una nit, en un rampell, el Ponsetti va tenir la idea que li va semblar genial. Per revolucionària, perquè els diferenciava de tot el que hi havia al mercat. L'endemà va fer que el Moka dibuixés l'*storyboard* de l'anunci i ell, en un tres i no res, va tenir un eslògan clar.

«Ho pot fer qualsevol».

A la pantalla s'hi identificaria una parella jove, en un pis que tots voldríem tenir, i el seu fill que gatejaria feliç sobre un parquet nòrdic. Al següent pla ja veuríem l'home canviant els bolquers del bebè i una veu femenina, en off, subratllaria la novetat. «Ho pot fer qualsevol». Un pare de família agafa el seu fill i el canvia. I ho fa sense dificultat, perquè amb Pannolino és la mar de senzill treure uns bolquers bruts i posar-ne uns de nets. Fàcil de rodar, barat de producció, idea innovadora. Tot eren avantatges. A BLOC n'estaven satisfets i van generar el portafolis amb tot el material per poder-l'hi ensenyar al client. Quan aconseguissin el vistiplau, engegarien la producció de la filmació. El rodatge no seria car. Convençuts del que havien creat, el Tito Linuesa, l'executiu del compte d'aquest client, va convidar el senyor Pannolino a l'agència. El van

fer passar a la sala de reunions, la Beth va servir el cafè amb les llengües de gat, i el Brauli Leveroni, el més seductor dels socis, va ensenyar-li la campanya. L'empresari torinès va escoltar-lo amb molta atenció i, tot d'una, es va quedar sense paraules. No feia cap ganyota que en denotés l'estat d'ànim. L'Òscar Casas, però, es va adonar que feia estona que el Pannolino mirava guerro. Quan l'italià va reaccionar, només va dir una cosa. Una de sola. Concloent. «Ni en pintura».

El Leveroni i el Casas tenien la sensació que, a partir d'aquell moment, sí que s'hi havien escar-rassat, en la defensa de la idea. Sí que havien donat arguments de modernitat, de sacsejada, d'haver trobat la gallina dels ous d'or. El client no veia per què ens havíem de trobar un home canviant els bolquers. «Un home, no. Qualsevol», li van remar-car. «Aquesta és la gràcia. És la novetat». I, quan sentia això, el senyor Pannolino arrufava el nas i s'agafava, incòmode, al reposabraços de la cadira. Tant el Leveroni com el Casas li havien assegurat que aconseguirien que la gent en parlés, que això era el més important, que era el pas previ a l'acció de compra, i que si tomba que si gira.

Però no se'n van sortir. El client no sempre té raó. Potser no n'acostuma a tenir, però té una cosa fonamental, els diners. Ell decideix com els vol invertir.

L'Òscar, en veu baixa, va admetre que potser sí que no havien defensat prou la idea que també un home podia canviar els bolquers sense que s'ofengués ningú.

—I ara què fotem? —El Brauli va posar la mà sobre l'espatlla del soci.

—Per la manera com ho ha enganxat... —La Beth ja s'ho havia estat mirant—. Si traiem els bolquers s'arrençarà la moqueta. Serà el moment de canviar-la.

—Em referia al Ponsetti.

—Què vols? Despatxar-lo?

La Beth hi hauria ficat cullerada amb molt de gust, però va entendre que era el moment de tornar a la seva taula. Va agafar el cendrer ple de burilles i va tocar el dos.

—Ens ha dit cagats.

—És un cas.

—És una arracada que tenim, aquest nano. Mama massa.

—Però és bo, és nostre i ara que ja el tenim entrenat...

—Però que pagui tot això, si es fa malbé... Com a mínim, descomptem-l'hi del sou. Piquem-li la cresta, tu.

—De debò que pensaves a fotre'l al carrer?

—No pateixis per ell. —El Brauli es va mirar el rellotge. Les nou toques—. Amb el seu talent, se-

gur que l'agafarien per als Jocs Olímpics. Ho estan arreplegant tot; ja tenen més executius que atletes. Quan passi el 92, què en faran de tota aquesta gent?

—Diran que han fet els millors Jocs de la història, ho posaran al currículum i es tornaran a enganxar a la roda.

—Ja t'ho explicaré d'aquí a tres anys, tot això. Per trobar feina, has de tenir feina.

L'Òscar Casas es va aixecar, va intentar esbardejar un dels bolquers i es va quedar amb la tira als dits.

—Sí que els ha enganxat bé, el fill de puta, sí.

—Me n'he d'anar, Òscar. Em sap greu deixar-te amb tot aquest sidral...

—Aneu a sopar fora, amb la Sònia?

—No, avui no. Tinc la festa de la meva filla.

—Demà, si encara treballa aquí, li faré treure tot això —va dir l'Òscar, que no podia distreure els ulls de la paret.

—L'Edda ha volgut fotre la festa a casa.

—És avui? Tens raó.

—Vint-i-un. Això passa volant, nano.

—És aquesta nit, que li dones el regal?

—Havent sopat, quan hagi marxat tothom. —El Brauli va aixecar les celles—. A veure com s'ho prendrà.

—Sap que l'envies a Nova York?

—Ni s'ho ensuma, ni s'ho imagina. —Encara va

arrencar un bolquer d'una estrebada i el va deixar sobre la taula.

—Si no hi ha estat mai, li encantarà. Si és per treballar, li canviarà la vida.

—Des de quan fas vaticinis, tu?

—Fes-li un petó de part meva, sents?

—Ets el seu padrí predilecte, ja ho saps —va dir el Brauli apagant el llum de la sala de reunions.

—Per cert...

L'Òscar no va saber si era moment per a bromes.

—Digues, que me'n vaig corrents.

—Quants bolquers li vas canviar tu, a l'Edda, a la teva vida?

Al Brauli se li va escapar el riure:

—Uns quants.

—No t'ho creus ni tu. Quan ho has dit, amb aquell convenciment, semblava que el senyor Panolino s'ho empassava i tot.

—La publicitat no pot dir mentides. Dels publicistes no se n'ha dit mai res, amic.